

10.6.2014

Kohteen nimi:	KALASATAMANPUISTO Puistosuunnitelma	Piirustus nro:	VIO 5706/1-3
Selostuksen laati:	Tomas Palmgren Projektipäällikkö		10.6.2014
Selostuksen hyväksyi:	Lotta Suominen Investointitoimiston päällikkö		10.6.2014
	Yleisten töiden lautakunta		xx.xx.2014

Kohde

Sijainti

Kalasatamanpuisto sijaitsee Sörnäisten kaupunginosassa (nro 10). Se rajautuu koillisessa Leonkatuun, kaakossa Arielinkatuun, lounaassa Parrulaituriin sekä luoteessa Koksikatuun ja Kalasatamankujaan. Suunnittelualue on keskeinen osa Kalasatamaan rakentuvaa virkistysaluetta.

Alueen koko ja kaavoitustilanne

Kalasatamanpuisto on voimassa olevassa asemakaavassa nro 11780 merkitty puistoksi (VP). Puiston pinta-ala on noin 2,5 ha.

Asemakaavassa on esitetty varaus maanalaisille LPA-tiloille Arielinkadun reunassa. Tässä työssä niiden rakentamisesta on luovuttu muun muassa maanperän heikon kantavuuden sekä korkeiden kustannusten vuoksi. Sen myötä kaavaan merkittyjen Arielinkadun ylittävien kahden sillan rakentaminen ei ole myöskään ajankohtaista.

Asemakaavassa nro 12070 (Kalasataman keskuksen kaava) on puiston pohjoisreunaan lisätty kaukolämmön yhteiskäyttötunnelille varattu alue.

Lähtökohdat

Työn tavoitteena on ollut suunnitella puisto, joka soveltuu monenlaiseen oleskeluun ja erilaisten tapahtumien järjestämiseen, sillä puiston rooli Kalasataman julkisena, vihreänä olohuoneena on merkittävä. Suunnittelutyön lähtökohtina ovat olleet asemakaava, ympäröivien katujen suunnitelmat, vuonna 2009 laadittu Kalasatamanpuiston yleissuunnitelma ja ”Kalasataman siltojen alla” -kutsukilpailun voittanut ehdotus ”FLOW”. Kalasatamanpuiston yleissuunnitelmaa on kehitetty rinnakkain Kalasataman katuympäristön yleissuunnitelman kanssa.

Suunnitelman sisältö

Puiston kokonaissommitelma

Kalasadamanpuisto avautuu lounaassa olevan meren suuntaan kohti Helsingin kantakaupunkia ja sen maamerkkejä. Pääosa puistosta on avointa ja hyvin kulu- tusta kestävää oleskelu- ja pelinurmea. Aaltoilevien, vaihtelevan korkeisten maas- tokumpujen vyöhyke seurailee koillis-lounaissuuntaista pääreittiä. Kummuilla suo- jaudutaan tuulta ja katumelua vastaan. Korkeuseroilla luodaan myös vaihtelevuut- ta avoimeen puistotilaan, jota kehystetään puustoisilla maastokummuilla. Niillä avataan, ohjataan ja rajataan näkymiä. Kalasadamanpuisto ja sen koillispuolella oleva Englantilaisaukio muodostavat yhtenäisen kokonaissommitelman, joka jat- kuu Työpajankadulta Parrulaiturille saakka. Esteetön pääreitti liittää kokonais- sommitelman eri osat toisiinsa. Aukiolta puiston läpi jatkuva porttivalaisinteema pääreitit selkärankana vahvistaa kokonaisuutta.

Puiston pohjoisosa

Leonkadun *shared space* -tila toimii välittävänä pintana puiston ja sen koillispuo- lella sijaitsevan Englantilaisaukion välillä. Katutila alistuu puistolle, sillä puistotilaa jäsentävät aiheet jatkuvat raitiovaunuliikennettä palvelevan katutilan ylitse.

Leonkadun ja Arielinkadun risteykseen on jo rakennettu kaukolämmön yhteiskäyt- tötunnelin nousukuilu. Sen päälle tarvittava huoltorakennus integroidaan kasvilli- suuden peittämän maastokummun sisään. Maastokummun laki on puiston korkein kohta (+ 7,0) ja rakennuksen kattorakenne toimii näköalatasanteena.

Puiston keskiosa ja tulvareitti

Puiston keskiosan asfalttipintaisella aukiolla risteävät erisuuntaiset kulkureitit. Aukiolle on tarkoitus rakentaa keltaiseksi maalattu, teräsrakenteinen opasraken- ne. Siihen voidaan integroida kello, opasteita ja alueeseen liittyvää informaatiota myös digitaalisessa muodossa.

Hiekkatekonurmipintainen pelikenttä toimii puiston vieressä sijaitsevassa Kalasa- taman korttelitalossa olevan koulun välituntipihana ja se voidaan jäädyttää talvel- la. Kenttää ei tarvitse aidata, koska se rajautuu selkeästi helposti hahmotettavaksi alueeksi kasvillisuuden ja käytävien avulla. Kenttää kiertää vapaamuotoinen juok- sulenkki, jonka pintamateriaali on urheilukentillä käytettävää, joustavaa, värillistä pinnoitetta.

Kalasadamankujan puolella puisto rajautuu nurmipintaiseen tulvareittinä toimivaan pintavesipainanteeseen ja sen varrelle istutettuun kasvillisuuteen.

Parrulaiturin aukio

Puiston eteläosassa sijaitseva Parrulaiturin aukio koostuu veistosmaisista tasois- ta, jotka on korotettu käytävien pinnasta. Tasojen materiaaliksi on esitetty suuria valettuja betonilaattoja. Vanha valaisinmasto säilytetään muistumana satamatoi-

10.6.2014

minnasta ja sen teollisesta mittakaavasta. Maston ympärille tehdään keltaiseksi maalatusta teräslevystä suojarakenne, joka toimii myös alueen opaste- ja informaatiopintana. Aukiolle sijoitetaan myös veistoksellisena elementtinä satamatoimintaan liittynyt, betonista ja teräksestä valmistettu tihtaalituki-rakenne.

Monitoimitalon tontin ja Parrulaiturin aukion väliin muodostuu asfalttipintainen aukio, jota jäsentävät maalatut, aaltoilevat raidat. Puiden lomaan on sijoitettu oleskelu- ja hiekkaleikkialue. Turva-alustalla ja asfaltilla pinnoitetut matalat kumpareet houkuttelevat leikkiin ja kiipeilyyn.

Väliaikainen leikkipaikka tukeutuu tulvareittinä toimivaa painannetta rajaavaan puustoon. Leikkipaikan turva-alustana käytetään värillistä, valettua turva-alustaa. Leikkivälineiksi on esitetty keinut, kiipeilyteline, liukumäki ja hiekkalaatikko sekä tasapainopuomeja ja pyöriviä leikkivälineitä. Tulevaisuudessa leikkipaikka siirretään läheiseen Kaasukellonpuistoon, joka palvelee Kalasataman varsinaisena leikkipuistona ja täydentää luontevasti Kalasatamanpuiston palveluja.

Kasvillisuus

Puiston kasvillisuus on monimuotoista ja -lajista. Pääosa puiston pinta-alasta on oleskelua ja kulutusta kestäväää nurmikkoa. Muu kasvillisuus muodostaa pitkittäisiä, puiston pituussuuntaa korostavia, aaltomaisia aiheita. Pintavesipainanteen varrella kasvillisuus on matalia pajulajeja ja puut eri leppä- ja haapalajeja. Arielin-kadun puoleisten maastokumpujen luiskat ovat matalien maanpeitepensaiden ja ainaviahantien perennojen peittämiä. Kumpujen päällä kasvaa mäntyjä. Puistoon liittyvien rakennusten läheisyydessä käytetään yksittäispuina voimakkaan syysvärin omaavia vaahteroita. Pääreitien varrella käytetään kukkivia ja voimakkaan syysvärin saavia matalia pensas- ja heinäistutuksia. Puistoon sijoitetaan runsaasti matalia sipulikasveja. Köynnöksiä käytetään betonimuurin verhoiluun.

Kovilla pinnoilla puut istutetaan kantaville kasvualustoille ja ne varustetaan juuristoritilöillä, rungonsuojilla ja ilmastusputkilla. Nurmikot ja pensasistutusalueet varustetaan sprinklerikastelujärjestelmällä.

Puiston rakentamisen tavoitteellinen taso ja hoitoluokka on A2.

Esirakentaminen

Kalasataman puiston maastokumpurakenteet sijoittuvat pohjoisosiltaan kantavalle maapohjalle. Eteläosien maakumpurakenteet sijoittuvat savipohjaiselle alueelle. Alueet on osin esikuormitettu tasoon + 5,0. Kumpujen maksimikorkeus nousee paikoin tasoon + 6,0 eli metriä aiempaa esikuormitustasoa korkeammalle. Kumpujen jyrkimmät luiskat on suunniteltu kaltevuuteen 1:4 riittävän vakavuuden säilyttämiseksi. Kummut painuvat joitakin kymmeniä senttejä, mutta maarakenteissa siitä ei ole haittaa. Rakennussuunnitelmavaiheessa on näiden täyttöjen osalta tehtävä lisäpohjatutkimuksia ja otettava maanäytteitä tarkempia vakavuus- ja painumalaskelmia varten.

Kalasatamanpuiston rakentamisessa voidaan hyödyntää maastonmuotoiluun soveltuvia ylijäämämaita.

Kalusteet ja varusteet

Puistoon sijoitetaan Helsingin kaupunkikalusteohjeen mukaisia kiinteitä penkkejä ja tuoleja. Puistoon sijoitetaan kuusi syväkeräysastiaa. Vesipisteelle ja kiinteälle käymälälle on varaukset Monitoimitalon pohjoispuolella.

Valaistus

Valaistuksella korostetaan suunnittelualueen pääliikesuuntaa. Puiston perusvalaistuksena toimivat porttivalaisimet, jotka sijoittuvat pääreitille noin 20 metrin välein. Tummiksi maalattuja teräsrakenteisia portteja on kolmea tyyppiä. Perusportin kehä on kooltaan 6 x 8 metriä ja valaisimet on sijoitettu portin sisäkehälle. Lisäksi käytetään portteja, joissa perusvalaistuksen lisäksi on erikoisvalaistus yhdessä tai molemmissa päädyissä. Lisäksi käytetään pylväsvalaisimia Parrulaiturilla, Monitoimitalon ympäristössä, Kalasataman korttelitalon edustalla sekä Leonkadulla. Pelikentän laidalla on lisäksi muutamia valonheittäjiä.

Esteettömyys

Kalasatamanpuiston käytävät ja pelikenttä täyttävät esteettömyyden perustason vaatimukset. Osa aukoiden käyttöpinnoista täyttää esteettömyyden erikoistason vaatimukset.

Puiston kustannukset ja toteutusaikataulu

Puiston rakentamiskustannukset ovat noin 3 miljoonaa euroa eli 120 €/m².

Puisto toteutetaan vaiheittain. Työ alkaa Parrulaiturin suunnasta ja väliaikainen leikkipaikka tehdään vuonna 2015. Puisto valmistuu näillä näkymin vuonna 2017.